

De Meerpaal in Dronten door Atelier PRO

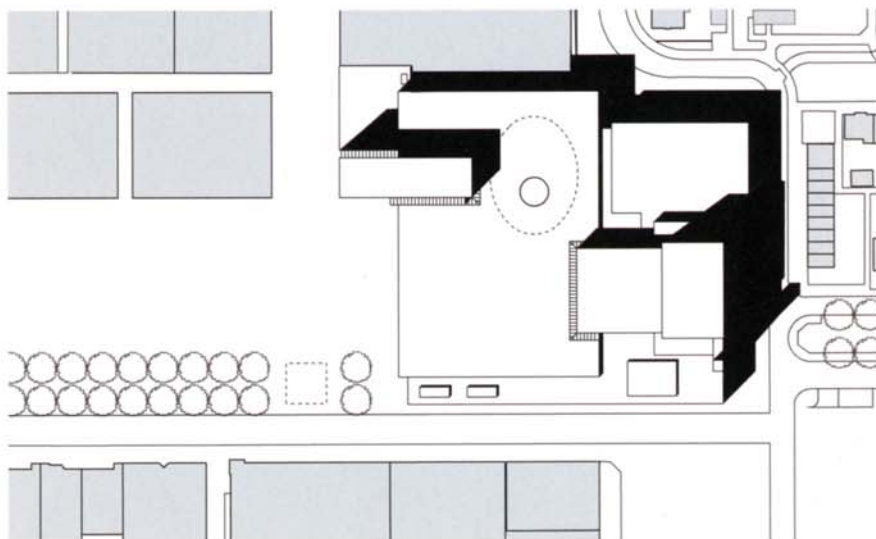
Hedendaagse multifunctionaliteit

De architect Frank van Klingeren ontwierp de Meerpaal in Dronten met hoog-gestemde idealen: als ontmoetingsplaats waar iedereen tegelijk activiteiten kon ontplooien. Die sterkte bleek ook de zwakte van het gebouw, doordat veel gebruikers elkaar in de weg zaten. Sloop bedreigde de Meerpaal. Atelier PRO ontwierp een opzet waarin de functies zijn gegroepeerd rondom de grote hal van het oorspronkelijke ontwerp. In deze opzet begint de Meerpaal aan een nieuw leven. **Ben Maandag** Foto's Rob 't Hart

De Meerpaal in Dronten roept bij velen weemoedige herinneringen op aan een vervlogen verleden. De architect Frank van Klingeren (1919-1999) bouwde het multifunctionele gebouw in de jaren zestig als ontmoetingsplaats van een jonge gemeente, gevestigd in de nog amper op de zee gewonnen Flevopolder. De inwoners bezochten de wekelijkse markt in het gebouw, beoefenden er een sport en bezochten er toneelvoorstellingen, liefst alles tegelijkertijd. De plek ademde een geest van hooggestemde idealen. De hal, gebaseerd op de Oudgriekse agoragedachte, was de centrale plek in Dronten waar mensen bij elkaar kwamen en contacten met elkaar legden. De Meerpaal was de onbetwiste katalysator van een proces waarin uit alle windstreken afkomstige nieuwe polderbewoners tot een hechte gemeenschap moesten uitgroeien, in een tijd waarin het individualisme juist zijn intrede begon te doen.

Van Klingerens idee om alle activiteiten zich tegelijkertijd naast elkaar te laten voltrekken sloeg zo aan, dat ook programmakers in Hilversum de bijzondere mogelijkheden van de glazen hal ontdekten. De Meerpaal fungeerde meer-malen als decor voor grootschalige televisie-uitzendingen, die het jonge Dronten landelijke bekendheid gaven. Maar zoals met hooggestemde idealen vaker het geval is, kregen al snel de nadelen die ermee gepaard gingen de overhand. Toneelspelers ergerden zich aan het getinkel van de kopjes die tijdens de voorstelling voor de pauze werden neergezet, sporters konden zich niet concentreren door het geroezemoes elders in de zaal. De roep om een striktere functiescheiding leidde in 1987 tot een forse verbouwing, waarbij de hal werd vol gezet met scheidingswanden en het open theater in het karakteristieke 'ei' met glas geluiddicht werd gemaakt.

Van vooruitstrevende ontmoetingsplaats veranderde de Meerpaal tot een blok aan het been. Voorgenomen sloop-

plannen brachten het gebouw opnieuw in de landelijke belangstelling. Op initiatief van de toenmalige rijksbouwmeester Wytze Patijn gingen drie architectenbureaus aan de slag om een oplossing te zoeken: aanpassing aan de wensen van de tijd of complete nieuwbouw. Van het drietal Soeters Van Eldonk Ponc, de Architecten Cie. en Atelier PRO deelde alleen de laatste de oorspronkelijke Meerpaal een prominente plaats toe in zijn ontwerp.

De nieuwe Meerpaal, zoals die volgens het ontwerp van Hans van Beek van Atelier PRO is voltooid, is nog steeds een ontmoetingsplaats. Stedebouwkundig speelt het in op het nieuwe centrumplan van Dronten, ontwikkeld door bOb van Reeth. Het neemt deel aan het gemeenschapsleven doordat de voorpui iets is teruggelegd, waardoor het stadsplein het gebouw binnenkomt en een stenen podium in de grote hal vormt. De pui is voor een deel in de breedte te openen,

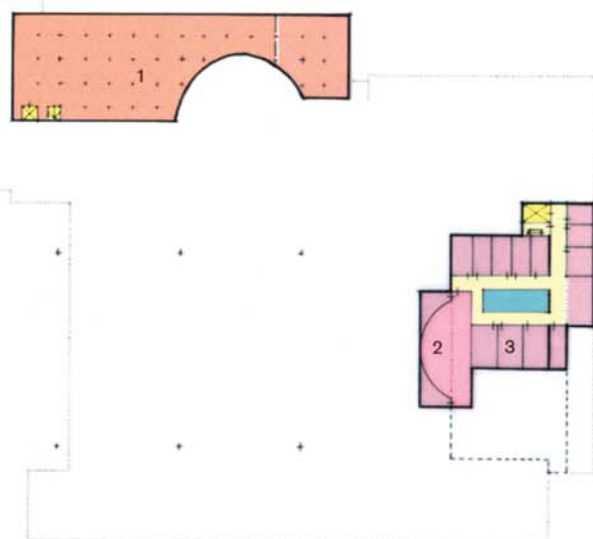
1 De toneeltoren vormt een logische tegenhanger van het stadhuis aan de andere kant van het Redeplein.

2 Situatie

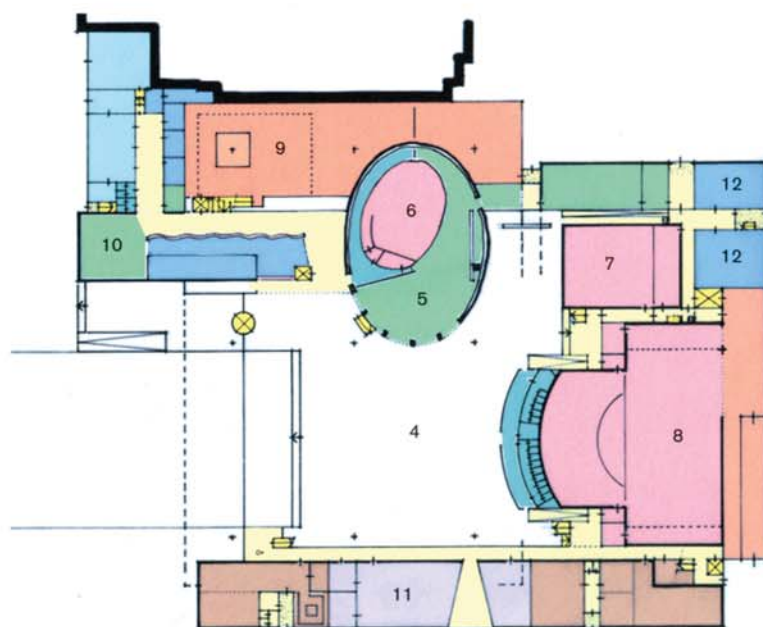
2

- 1 De over het geveloppervlak verspreide ramen weerspiegelen de onregelmatige opzet van de vertrekken erachter.
- 2 De entree van de Meerpaal aan het Redeplein.

- 1 uitleen jeugd
- 2 orkestbak
- 3 kleedkamer
- 4 benedenfoyer
- 5 eetcafé
- 6 bioscoop
- 7 kleine zaal
- 8 toneel
- 9 uitleen volwassenen
- 10 leescafé
- 11 dansstudio
- 12 kantoren
- 13 boven foyer
- 14 studiecentrum
- 15 muziekl lokalen
- 16 opnamestudio
- 17 lokalen beeldende vorming
- 18 vide
- 19 vergaderkamers

Kelder

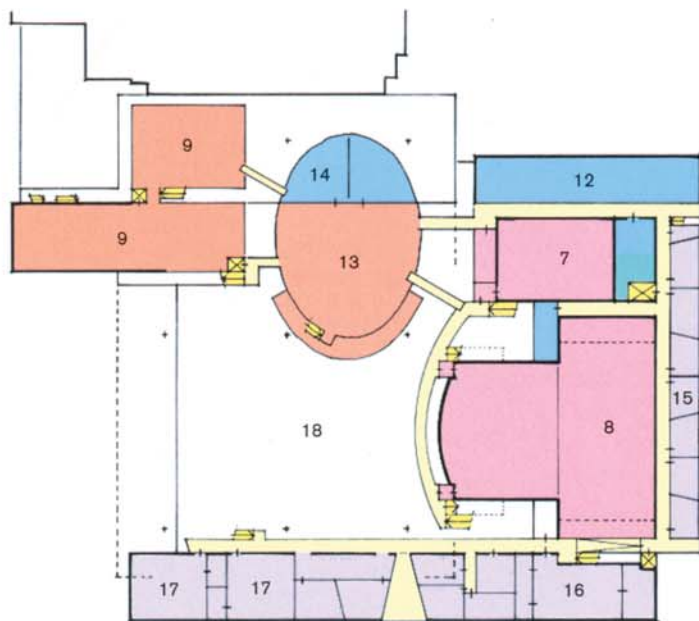
Begane grond

waardoor de naadloze overgang van binnen naar buiten op mooie dagen volledig is uit te buiten. De hal, eens het handelsmerk van de Meerpaal, is nu een groot ontmoetingsplein waaraan alle functies zijn gekoppeld. Door nieuwe volumes aan de voor- en achterzijde van het complex naar binnen te schuiven, is een multifunctioneel gebouw ontstaan waarin conform het gedachtegoed van Van Klinger en veel mogelijk is, maar waarin niemand meer last van elkaar hoeft te hebben. Het voormalige open theater in de vorm van een ei heeft zijn prominente plek in de grote hal behouden. Er zijn een grand café en een afgesloten bioscoop in ondergebracht met 112 stoelen. Het dak van het ei doet deels dienst als terras, met een verrassend uitzicht over wat zich verder in de hal afspeelt. Het andere deel is in gebruik als studieruimte van de bibliotheek.

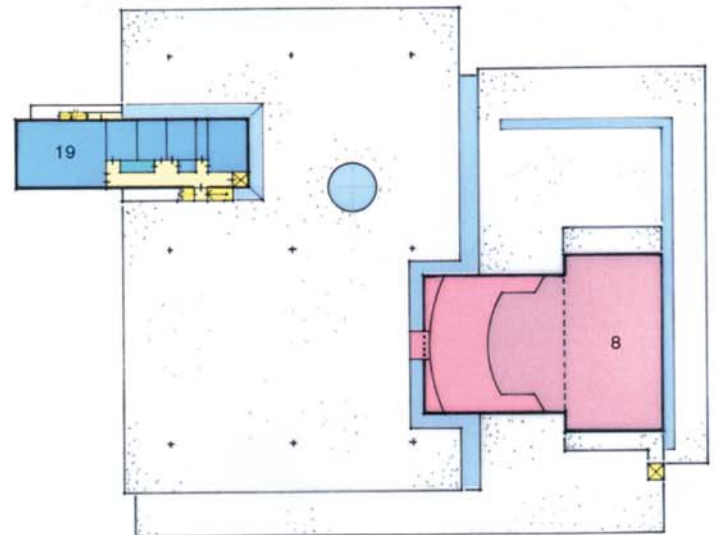
Het volume dat aan de pleinkant het gebouw in steekt, herbergt op de bovenste lagen het vergadercentrum en een deel van de nieuwe bibliotheek van Dronten. De rest van de bibliotheek ligt in het deel met de splitlevel en in het souterrain. De achterwand van de grote hal biedt toegang tot nieuwe toevoegingen: het theater met een kleine, gelijkvloerse zaal en een grote, ruim opgezette zaal met 675 zitplaatsen. In deze zaal is door de warme, geluidsverstrooiende gevelplaten en de daarin subtiel aangebrachte verlichting een grote mate van intimiteit bereikt. De theatertoren is zodanig in het complex geplaatst dat hij de logische tegenhanger vormt van het stadhuis aan de andere kant van het Redeplein. De laad- en losruimte voor het theater is aan de achterzijde van het gebouw vrijwel onzichtbaar in de nieuwbouw opgenomen. Een reeks kantoorruimtes en lokalen voor de muziekschool

2

Eerste verdieping

Tweede verdieping

omzoomt de beide theaterzalen aan de zij- en de achterkant. Aan de straatkant, de zuidelijke kant van het complex, zijn enkele andere faciliteiten van de muziekschool en van het centrum kunstzinnige vorming ondergebracht, waaronder een geïsoleerde opname- en slagwerkstudio, een dansstudio, lokalen en ateliers. Wigvormige vides laten de passanten van buitenaf een glimp opvangen van wat binnen aan kunstzinnige vorming plaatsvindt.

In deze vleugel vindt ook het sociaal culturele werk onderdak. Ruimtes voor senioren en voor tieners hebben als elkaars tegenpolen aan weerszijden van dit bouwvolume hun plaats gekregen. Alle functies hebben in de centrale hal één gemeenschappelijk punt: bij de kassa zijn alle baliefuncties te vinden voor de bibliotheek en voor het sociaal cultureel werk. Dit gemeenschappelijke punt is direct ter linkerzijde van de ingang te vinden.

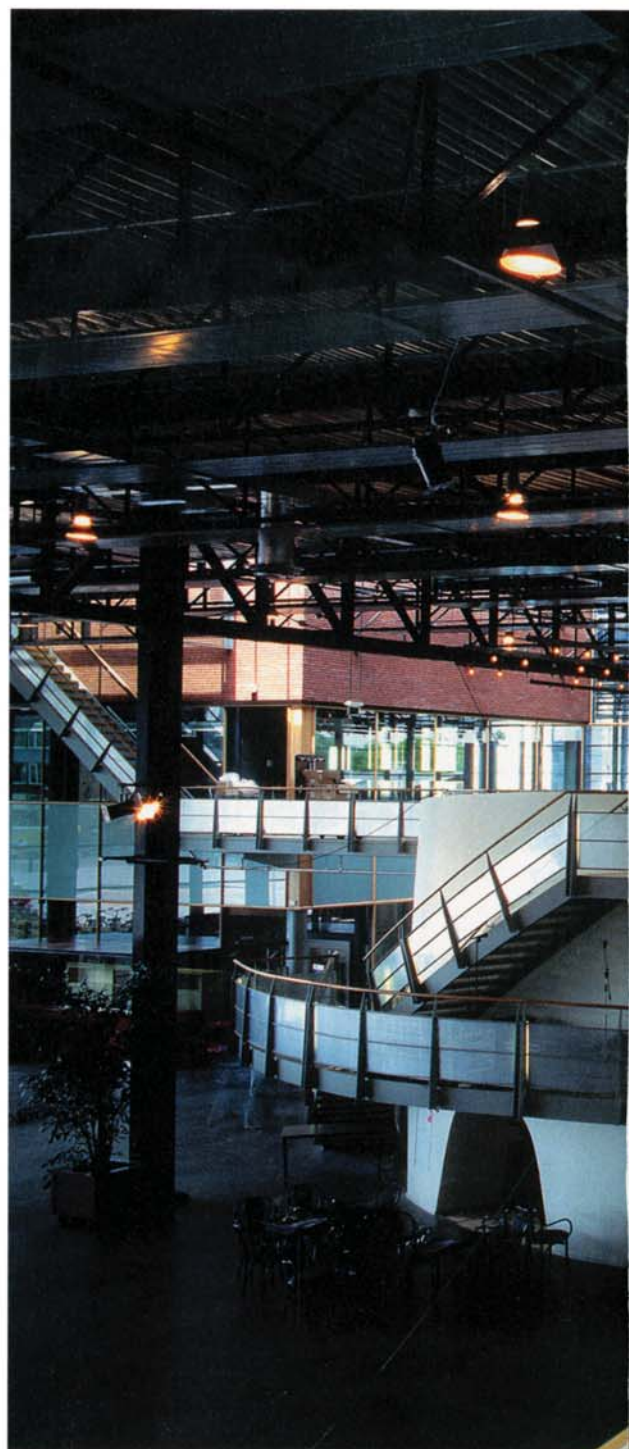
De centrale hal is nog steeds het voornaamste kenmerk van de vernieuwde Meerpaal. De dakconstructie van Van Klingeren, de constructieve pijlers waarop het dak rust, het ei en de ruimtelijkheid zijn elementen die van de oorspronkelijke opzet zijn overgebleven. Met de toegevoegde volumes heeft de Meerpaal een nieuwe opzet gekregen, zonder dat de functie van ontmoetingsplaats verloren is gegaan. Het complex heeft bovendien een betere inbedding in het centrum van Dronten dan de voormalige Meerpaal, dat als kwetsbaar glazen bouwwerk steeds verder in de verdrukking van oprukkende bebouwing kwam. Gevoel voor de wensen van deze tijd en zorgvuldige eerbied voor het ooit revolutionaire concept van Van Klingeren kenmerken de wederopstanding van de Meerpaal.

1

2

- 1 Het 'ei' biedt plaats aan een eetcafé en een bioscoopzaal.
- 2 De grote zaal is ruim opgezet.
- 3 Aan de kop van de grote zaal is de garderobe gesitueerd.
- 4 De omgang van de grote zaal is middels een brug verbonden met de bovenfoyer op het 'ei'.
- 5 Doorsnede

5 Doorsnede

3

3

4

De Meerpaal in Dronten

Opdrachtgever Gemeente Dronten

Ontwerp Atelier PRO, Den Haag

Projectarchitecten Hans van Beek en Gerard Smit

Projectleider Hans Tak

Medewerkers Gerard Smit, André van Veen, John Koks, Bahjat Al Sheikh, Constanze Knupling, Eelko Bemener, Felix Timmermans, Jan Dirk Westmaas, Johan Hendriks, Joop Buurman, Roderik van Doorn, Sandrine Rointru, Ewoud de Jong

Adviseur constructie Ingenieursbureau Wassenaar, Haren

Cumae projectmanagers en ingenieurs, Arnhem

Adviseur installaties Adviesbureau J P van der Weele, Groningen

Bruto vloeroppervlakte 12.000 m²

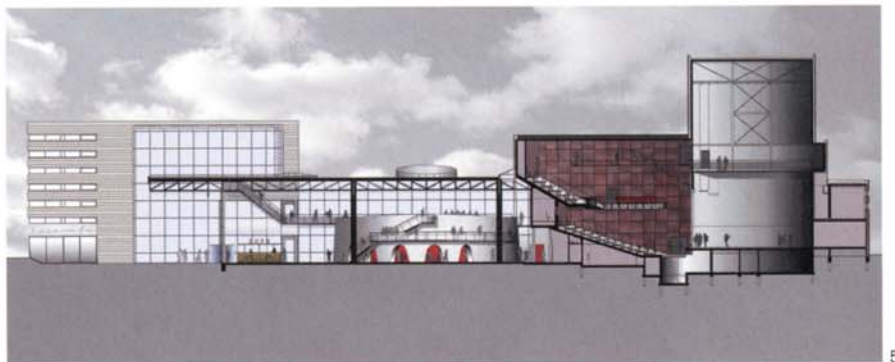
Prijsvraag maart 2000

Datum definitief ontwerp april 2001

Aanvang bouw oktober 2002

Oplevering september 2004

Bouwsom inclusief installaties € 17.500.000 exclusief btw

5